

พระบาทสมเด็จพระ
พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ทรงสถิตในดวงใจไทยนิรันดร์

ฟ้าร่ากันแสงโคกพิไรหวน
ขวัญสะท้านดาลทเวซทั้งแดนไตร
เจ็ดสิบฉนำเนื่องเปื่องบทรช
หวังรองบาทพระขวัญชาติตราปล้นลม
ยินเสียงปี่ไฉนกลองชนะ
เยียบเย็นทั่วทั้งธรณิน
จักสั่งสมบุญญาและความดี
เดินตามรอยบาทบงส์พระทรงชัย

พระธรณีตอกครวญสะอื้นให้
พระเสด็จสวรรคาลัยพิมานพรหม
สยามพูนพิพัฒน์ภิรมย์สม
กลับตรอมตรมส่งเสด็จพระภูบดินทร์
ลมหายใจราวจะขาดสะบั้นสิ้น
อัสสุชลไหลรินจากดวงใจ
นับแต่นี้กว่าชีวาจะหาไม่
สมที่ได้เกิดมาเป็นข้าแผ่นดิน

ปวงข้าพระพุทธเจ้า
ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้
ข้าพระพุทธเจ้า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
คณะรัฐมนตรี ข้าราชการ และพลกนิกรชาวไทย

คำนำ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ เป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงตั้งมั่นอยู่ในทศพิธราชธรรมอย่างแน่วแน่ ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการ เพื่อความกินดีอยู่ดีและคุณภาพชีวิตที่ดีของพสกนิกร และความเจริญรุ่งเรืองอย่างยั่งยืนของประเทศชาติ พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสที่พระราชทานไว้ในโอกาสต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต บนความพอเพียงพอดี และมีภูมิคุ้มกันแก่ชีวิต และเพื่อให้อาณาประชาราษฎร์ได้อยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข นับเป็นบุญของปวงชนชาวไทยทั้งหลายที่ได้เกิดมาภายใต้ร่มพระบารมีของพระมหากษัตริย์ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐที่มีสายพระเนตรยาวไกลและมีพระราชจริยาวัตรอันงดงาม ทรงเป็นศูนย์รวมใจของคนไทยทั้งชาติ พสกนิกรไทยต่างจงรักภักดี เคารพสักการะ เทิดทูนไว้เป็นพ่อแห่งแผ่นดิน และสถิตแนบแน่นในดวงใจปวงชนชาวไทยชั่ววันรันดร์ เมื่อศกสมัยสำคัญเนื่องในพระองค์เวียนมาทุกครั้ง พสกนิกรทุกหมู่เหล่าต่างสมานฉันท์จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติแสดงความจงรักภักดีโดยพร้อมเพรียงภิญโญยิ่งเสมอมา ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ นับเป็นวันแห่งความวิปโยคที่พสกนิกรชาวไทยทั้งประเทศ โศกสลดโทมัสเกินกว่าจะพรรณนา ประหนึ่งถูกสายฟ้าฟาด หัวใจคนไทยทุกคนดวงแตกสลาย เมื่อข่าวเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช แพร่กระจายไปอย่างกว้างขวาง เสียงร่ำไห้ระงมไปทั่วปฐพี และความเศร้าอาดูรนี้จะยังคงตราตรึงอยู่ในหัวใจประชาชนชาวไทยตลอดไป

รัฐบาลสำนักในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้ จึงจัดพิมพ์หนังสือ “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช” โดยบันทึกพระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจในด้านต่าง ๆ ตลอดการครองสิริราชสมบัติ ๗๐ ปี พร้อมพระบรมฉายาลักษณ์ เพื่อเป็นกตัญญูตาบูชาถวายราชสักการะ และเผยแพร่พระเกียรติคุณอันล้ำเลิศให้จรรยงแผ่ไพศาลไปทั่วโลก

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

พระบาทสมเด็จพระ พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ พระโอรสในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จพระบรมราชสมภพ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๐ ณ โรงพยาบาลเมานท์ออเบอร์น เมืองเคมบริดจ์ (Cambridge) รัฐแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts) ประเทศสหรัฐอเมริกา มีพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร รัชกาลที่ ๘ เป็นสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เป็นสมเด็จพระเชษฐภคินี เสด็จดำรงสิริราชสมบัติ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๙

ทรงประกอบพระราชพิธีราชาภิเษกสมรสกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๙๓ แล้วสถาปนาเป็นสมเด็จพระราชินี ต่อมาสถาปนาเป็น สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ตามลำดับ

ทรงรับการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓ พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการแก่ประชาชนชาวไทยว่า **“เราจะครองแผ่นดิน โดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”**

พระราชโอรสและพระราชธิดา ๔ พระองค์ คือ

๑. ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี
๒. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร
๓. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี
๔. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

พระราชพิธีเฉลิมพระราชมณเฑียร ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก
วันที่ ๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓

เสด็จประพาสคลองรังสิต จังหวัดปทุมธานี เดือนตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๗

พุทธศักราช ๒๔๙๙ มีพระราชศรัทธาทรงพระผนวช ตามคติของพุทธศาสนิกชนไทย เป็นเวลา ๑๕ วัน

นับแต่เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติปกครองราชอาณาจักรไทย トラบถึงวันที่ ๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ เป็นเวลา ๗๐ ปี ๔ เดือน ๗ วัน กล่าวได้ว่าทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงครองสิริราชสมบัติยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์ไทย ทรงตั้งมั่นอยู่ในทศพิธราชธรรม ทรงอุทิศกำลังพระวรกาย และกำลังพระสติปัญญาปฏิบัติพระราชกรณียกิจเนืองนิตย์ เพื่อประโยชน์สุขของปวงอาณาประชาราษฎร์

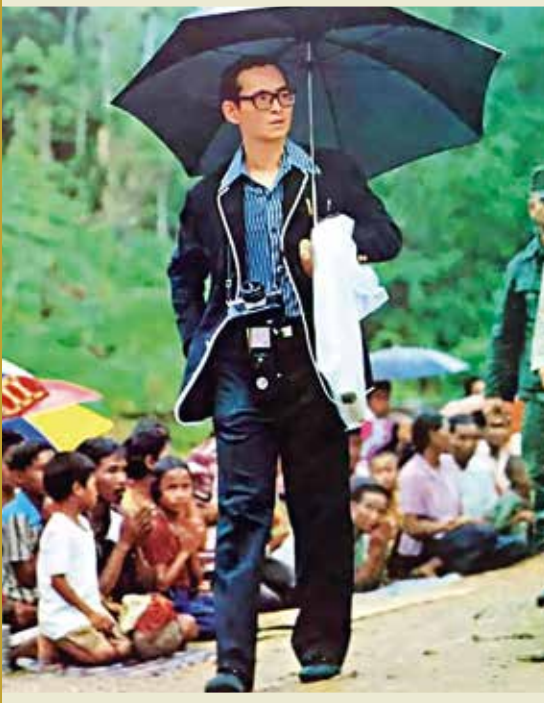
พระราชพิธีทรงพระผนวช วันที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙

ประทับพักพระราชอิริยาบถ ขณะเสด็จประพาสน้ำตกพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันที่ ๑๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๐๒

เสด็จเยี่ยมราษฎรทั่วทุกภูมิภาค ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๙๕ เป็นต้นมา ทรงตระหนักในความเป็นอยู่ของราษฎรที่ต้องเผชิญปัญหาที่ทำกินและการดำรงชีพ โดยพึงพาธรรมชาติ จึงมีพระราชดำริแก้ไขและบรรเทาความเดือดร้อน ปรากฏเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในรัชสมัยมากกว่า ๔,๖๐๐ โครงการ ประจักษ์ว่า พระองค์คือกษัตริย์นักพัฒนายิ่งใหญ่แท้จริง ทรงเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการอยู่อย่างสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ อันได้แก่ โครงการแก้มลิง แก้ปัญหาน้ำท่วม โครงการแก่งดิน แก้ปัญหาดินเปรี้ยว โครงการฝนหลวง แก้ปัญหาภัยแล้ง ธนาкарข้าว ธนาкарโค กระบือ แก้ปัญหาความขาดแคลน การปลูกหญ้าแฝก เพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ ปลูกป่าด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อการจัดการทรัพยากร รวมทั้งการสร้างเขื่อน ฝาย ทำนบกั้นน้ำ เพื่อความอุดมสมบูรณ์แห่งทรัพยากรของประเทศ ตลอดจนพระราชทานแนวพระราชดำริไปยังนานาประเทศที่ต้องการความช่วยเหลืออีกด้วย พระอัจฉริยภาพเป็นที่ประจักษ์ไม่เฉพาะแต่คนไทยเท่านั้น องค์การสากลต่างๆ ได้ประกาศยกย่องพระเกียรติคุณให้ปรากฏอย่างแพร่หลายกว้างขวางมาโดยตลอด

ทอดพระเนตรโครงการอ่างเก็บน้ำยางชุม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
วันที่ ๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๘

ระหว่างพุทธศักราช ๒๕๐๓ - ๒๕๑๐ เสด็จฯ เยือนมิตรประเทศในเอเชีย ยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย จำนวน ๑๔ ประเทศ เป็นการเจริญทางพระราชไมตรี สร้างชื่อเสียงให้ประเทศเป็นที่รู้จักในสังคมโลก เพราะมีพระปณมธุที่ทรงพระปรีชาสามารถในวิชาการ ศิลปวัฒนธรรม และองอาจกล้าหาญ สิ่งสำคัญทรงมุ่งหวังที่จะแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากประเทศที่เจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อนำมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของประเทศไทย เช่น การได้รับความร่วมมือจากประเทศเดนมาร์ก ในด้านผลิตฟาร์มโคนม เป็นต้น

เสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและยุโรป

ระหว่างพุทธศักราช ๒๕๑๐ - ๒๕๓๐ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นกำลังใจ
แก่ทหารหาญและเยี่ยมพสกนิกรในพื้นที่ชายแดนที่ประสบภัยคุกคามจากลัทธิ
คอมมิวนิสต์ ในฐานะทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย ทรงเยี่ยมบำรุงขวัญทหาร ตำรวจ
ในพื้นที่สู้รบถึงฐานปฏิบัติการทั่วทุกพื้นที่ โดยมีทรงห่วงใยเกรงภัยอันตรายใดๆ พระราชทาน
แนวทางให้ปฏิบัติด้วยสันติวิธี ทรงนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นยุทธศาสตร์
การพัฒนา ให้ชายแดนเป็นรั้ว ด้านในเป็นศูนย์พัฒนา เป็นแหล่งเรียนรู้ในการประกอบ
อาชีพ เป็นผลให้บ้านเมืองกลับคืนสู่ความสงบ

ทรงเยี่ยมราษฎร ทรงรับฟังปัญหา และพระราชทานแนวทางแก้ไข

ด้านเกษตรกรรม ทรงคิดค้นทางเลือกใหม่ให้แก่เกษตรกรเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างเข้มแข็ง เรียกว่า “เกษตรทฤษฎีใหม่” ด้วยแนวพระราชดำริใช้ที่ดินให้ได้ประโยชน์สูงสุด

พุทธศักราช ๒๕๔๐ ประเทศไทยประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ได้พระราชทานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) ทรงวางแนวทางการดำเนินชีวิตให้ราษฎร เป็นผลให้เกิดการพัฒนาสังคมและทรัพยากรบุคคลอย่างมั่นคง ยั่งยืน

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ (เฉลิมฉลองครบ ๕๐ ปี ลูกเสือไทย)
ณ สวนลุมพินี วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๐๔

ด้านการศึกษา ทรงมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎร ซึ่งเป็นทรัพยากรของ ประเทศทุกๆ ระดับ มีพระราชดำริส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาทุกสาขาแก่เยาวชน และประชาชนอย่างทั่วถึง การศึกษาในระบบโรงเรียนทั่วประเทศตั้งแต่ในเมืองไปถึง ถิ่นทุรกันดาร เช่น โรงเรียนจิตรลดา ในภูมิภาค เช่น โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ โรงเรียนร่มเกล้า โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ฯลฯ จัดโครงการศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม เพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนครูและเพิ่มแหล่งศึกษาให้เยาวชนในถิ่นทุรกันดาร มีโอกาสเล่าเรียนได้อย่างต่อเนื่อง การศึกษานอกระบบ ได้แก่ โรงเรียนพระดาบส และการศึกษาตามอัธยาศัย คือโครงการตามพระราชดำริสาขาต่างๆ จำนวนมาก จัดทำสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน และพระราชทานทุนการศึกษาอย่างกว้างขวาง เช่น ทุนอานันทมหิดล ทุนมูลนิธิภูมิพล เป็นต้น

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดโรงเรียนบ้านสองพี่น้อง อำเภอกำแพง จังหวัดเพชรบุรี
วันที่ ๒๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๑๑

ด้านศิลปวัฒนธรรม มีพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถในการสร้างสรรค์ศิลปะทุกสาขา ทรงสนพระราชหฤทัยในศิลปวัฒนธรรมของชาติทุกแขนง ทรงเป็นแบบอย่างในการอนุรักษ์มรดกของชาติ ทรงส่งเสริมให้คนในชาติตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ มีพระราชดำริฟื้นฟูการถวายผ้าพระกฐินโดยขบวนพยุหยาตราทางชลมารค เมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๒ และพุทธศักราช ๒๕๐๓ ทรงฟื้นฟูพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ นอกจากนี้ยังมีพระราชดำริบูรณปฏิสังขรณ์วัดพระศรีรัตนศาสดาราม สร้างพระที่นั่งบรมราชสถิตยมโหฬาร ในพระบรมมหาราชวัง แทนองค์เดิมที่ชำรุด โปรดให้เขียนจิตรกรรมฝาผนังพระพุทธรัดนสถาน ในพระราชฐานชั้นใน ทรงอุปถัมภ์การแสดงโขนละครและศิลปะการแสดงอันเป็นจารีตแบบแผนของชาติ ทรงพระปรีชาปราดเปรื่องในการดนตรี ทรงพระราชนิพนธ์เพลงที่กล่าวได้ว่าเป็นอมตะเพื่อปวงชนจำนวนมาก เช่น เพลงพระราชนิพนธ์ สยามมลายู โกลีลา รุ่งแสงเทียน ฯลฯ พระราชนิพนธ์วรรณกรรมเรื่องพระมหาชนก ทรงแปลเรื่องติโตและนายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ

มีพระบรมราชวินิจฉัยภาพร่างจิตรกรรมฝาผนังพระพุทธรัดนสถาน ในพระบรมมหาราชวัง

ด้านศาสนา ทรงเคร่งครัดและทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ทรงเป็นแบบอย่างที่ดีเลิศในการผดุงรักษาพระพุทธศาสนาให้ประดิษฐานถาวรเจริญรุ่งเรืองในแผ่นดิน ทรงเป็นองค์อัครศาสนูปถัมภก พระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์บำรุงศาสนาอื่นๆ ในพระราชอาณาจักรให้พสกนิกรทุกศาสนาอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มีพระราชดำริสร้างวัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก ให้เป็นวัดแบบอย่าง คำนึงถึงประโยชน์ที่สานสัมพันธ์ร่วมกันระหว่าง วัด บ้านและโรงเรียน ที่เรียกว่า “บวร” ให้มีความเรียบง่าย และประหยัด เมื่อใช้ประโยชน์และจัดกิจกรรมร่วมกัน

ทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก

ด้านสาธารณสุข ทรงตระหนักถึงสุขภาพอนามัยประชาชน กำจัดโรคระบาด ที่คุกคามบั่นทอนชีวิตราษฎร ได้แก่ โรคเรื้อน วัณโรค โปลิโอ และโรคติดต่อร้ายแรง สงเคราะห์ผู้ประสบสาธารณภัยทุกวาระอย่างทันเหตุการณ์ ฟื้นฟูทั้งร่างกายและจิตใจ จัดตั้งหน่วยงานแพทย์หลวง หน่วยแพทย์พระราชทานทั้งทางบกและทางน้ำ หน่วยพันตกรรมเคลื่อนที่พระราชทาน ก่อตั้งมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ และมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ดำเนินงานช่วยเหลือในโอกาสต่างๆ โดยเฉพาะก่อดังมูลนิธิช่วยพัฒนา ดำเนินการช่วยเหลือประชาชนได้รวดเร็ว ในด้านการแพทย์ ส่งเสริมให้ทุนนายแพทย์สาขาต่างๆ ไปศึกษาเพิ่มเติมในต่างประเทศ เพื่อนำวิทยาการที่เจริญมาพัฒนาประเทศ

ด้านการคมนาคม ทรงวางแผนสร้างถนนเพื่อความมั่นคงของประเทศและพัฒนาบ้านเมือง เส้นทางข้ามภูเขาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคใต้ โดยเฉพาะเส้นทาง สายน่าน-บึงพางค์-บึงโขง-ห้วยโก๋น ในพื้นที่อันตรายที่ผู้ก่อการร้ายขัดขวาง ทั้งทรงแก้ปัญหาจราจรด้วยระบบเครือข่าย ได้แก่ ถนนวงแหวนรัชดาภิเษก กาญจนภิเษก โครงข่ายถนนจตุรทิศเหนือ-ใต้ ตะวันออก-ตะวันตก รองรับจราจรข้ามกรุงเทพฯ ถนนวงแหวนอุตสาหกรรม สะพานขนาดใหญ่ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา สองช่วงที่โดดเด่นสง่างาม สะพานแขวนพระราม ๘ ทางคู่ขนานลอยฟ้า ถนนบรมราชชนนี เป็นต้น

- เสด็จฯ ไปทรงเปิดการเดินรถไฟฟ้ามหานครสายเฉลิมรัชมงคล (รถไฟฟ้าใต้ดินสายแรกของไทย) วันที่ ๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗
- ทอดพระเนตรภาพถ่ายทางอากาศทางคู่ขนานลอยฟ้า ถนนบรมราชชนนี วันที่ ๒๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๘

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช คือ ดวงมณี ดวงประทีป และดวงใจของชาวไทย ทรงแผ่พระมหาบารมีอันบริสุทธิ์ไพศาล ทรงร่วมทุกข์ร่วมสุข กับปวงประชาชาวไทย พระราชทานความรัก ความห่วงใย เปี่ยมด้วยพระเมตตา อันประมาณมิได้ ทรงทุ่มเทพระวิริยะ อุตสาหะ พระปรีชาญาณ สร้างความสุขสวัสดิ์ ยั่งยืนแก่ประชาชนของพระองค์อย่างมิทรงรู้จักเหน็ดเหนื่อย ชาตไทยจึงก้าวหน้า รุ่งเรืองเป็นลำดับ ทรงเป็นหลักชัยนำทางแก่ชาติยาวนานถึง ๗๐ ปี ๔ เดือน ๗ วัน นับเป็นความวิปโยคสุดอาลัยเมื่อพระองค์เสด็จสู่สวรรคาลัย เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ ชาวไทยทั้งชาติต่างน้อมศิรเกล้ากราบสักการะ พระผู้สถิตในดวงใจตราบนิรันดร์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

กระทรวงวัฒนธรรม

ISBN 978-616-543-421-8

ที่ปรึกษา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม (นายวีระ โรจน์พจนรัตน์)

ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม (นายเกษศณพงษ์ ศิริ)

คณะทำงาน

นางสายไหม จบกาศ์

นางสาวพิมพ์พรรณ ไพบูลย์หวังเจริญ

นางเบญจมาศ แพทอง

นางจุฑาทิพย์ โคตรประทุม

นางสาววชิณี พุ่มโมรี

ว่าที่ร้อยตรี ธรรมบุญ กลิ่นคุ้ม

นางสาวสรวรยา โคตรประทุม

บทกลอน

นางดาวรัตน์ ชูทรัพย์

จัดพิมพ์

กลุ่มประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

๖๖ ถนนบรมราชชนนี แขวงบางบำหรุ

เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทร ๐๒ - ๕๒๒๘๘๕๓ - ๕ ๑๗๖๕

www.m-culture.go.th

สำนักนายกรัฐมนตรี
Office of The Prime Minister

กระทรวงวัฒนธรรม
Ministry of Culture